

НАДГРОБНИ ПЛОЧИ ОТ ЯМБОЛ В АРХЕОЛОГИЧЕСКИ РЕЗЕРВАТ КАБИЛЕ

Янчо Станчев

Десетки християнски и османски надгробия са струпани източно от входа на музея в Археологически резерват Кабиле. До някои от тях не успях да достигна, защото са под много камъни, тръни и боклуци, затова тук ще се спра само на 19 християнски надгробия.

В една своя статия историка Петър Петров споменава българските Каргонски гробища (с. Каргона, днес квартал на гр. Ямбол). През 1481 г. била построена Софуларската джамия, край която според Евлия Челеби били погребани знатни особи, но при строежа на Техническата гимназия „Ив. Райнов“ голяма част от тези надгробия били избутани в река Тунджа. При бетониране на коритото и били извадени част от тях, отнесени в градския музей, а една малка част били откарани в резерват Кабиле.¹ По-голямата част от надгробията са с кирилски надписи, а останалите с гръцки, като повечето кирилски са с почерка на един и същ майстор-каменоделец.

¹ Петър Петров *Паметници и погребения през османското робство*, 22 март 2015

Надгробие от 1852 г. Надписа е на гръцки, седемредов и вдълбан, а над него има голям вдълбан кръст с широка основа. Долната част на надгробието е отчупена.

†

ΛΑΖΑΡΗ ΚΙΘΡΤΖ ²

Ϡ ΕΤΟΣ 1852

ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΩ 4

ΛΑΖΑΡΗ ΘΕΟ

ΔΟΡΙ ΚΙΘΡΤΖϠ

ΤΖΟΡΠΑΖΗ

ΕΤΟΣ 1812

†

ΛΑΖΑΡΗ ΚΙΟΥΡΤΖ ³

ΟΥ ΕΤΟΣ 1852

ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΩ 4

ΛΑΖΑΡΗ ΘΕΟ

ΔΟΡΙ ΚΙΟΥΡΤΖΟΥ

ΤΖΟΡΠΑΖΗ ⁴

ΕΤΟΣ 1812

² Оригинален текст

³ Нормализиран текст

⁴ Чорбаджи

Надгробие от 1872 г. Не успях да го открия, вероятно защото е затрупано под останалите, а тази снимка е качена в интернет от неизвестен автор. Надписа е кирилски, седемредов и вдълбан.

[†]

[ПоЛоЖи] СѦ Въ ТоИЗи

[ГроБъ] РаБъ БоЖи ПроДа

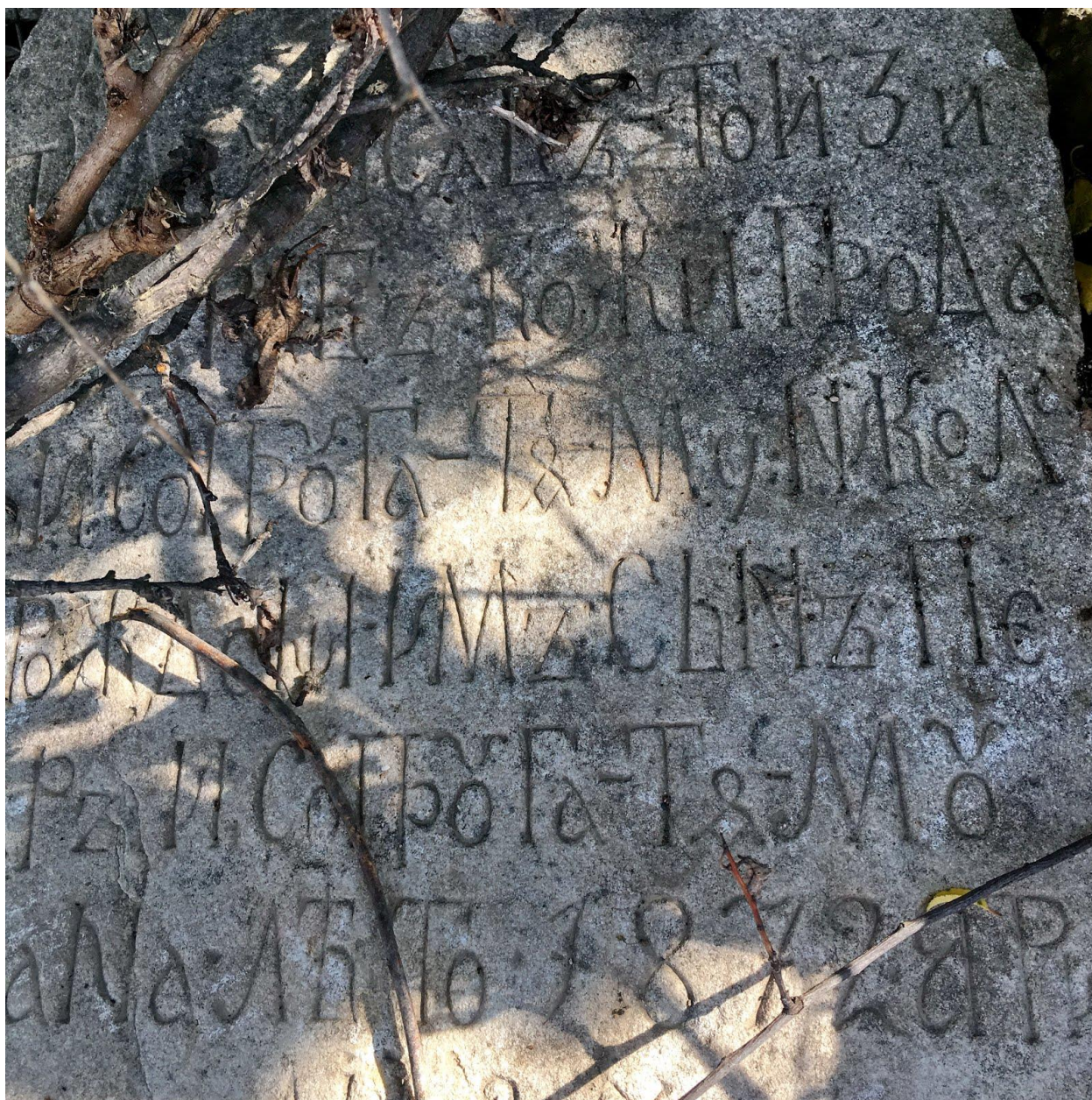
[Нъ] И СоПрѢГа-ТѦ-Му НИКоЛа

[?] РоЖДеНИ ИМъ СѢНъ Пе

[Тъ]Ръ И СоПрѢГа-ТѦ-МѢ

[?]аНа ЛѢТо 1872 АПРи

[ЛиЙ ?]

Надгробие от 1874 г. Надписа е кирилски, петредов и вдълбан, а над него има голям кръст с широка основа. В горната, долната и дясната част на плочата има значителни отчупвания.

†

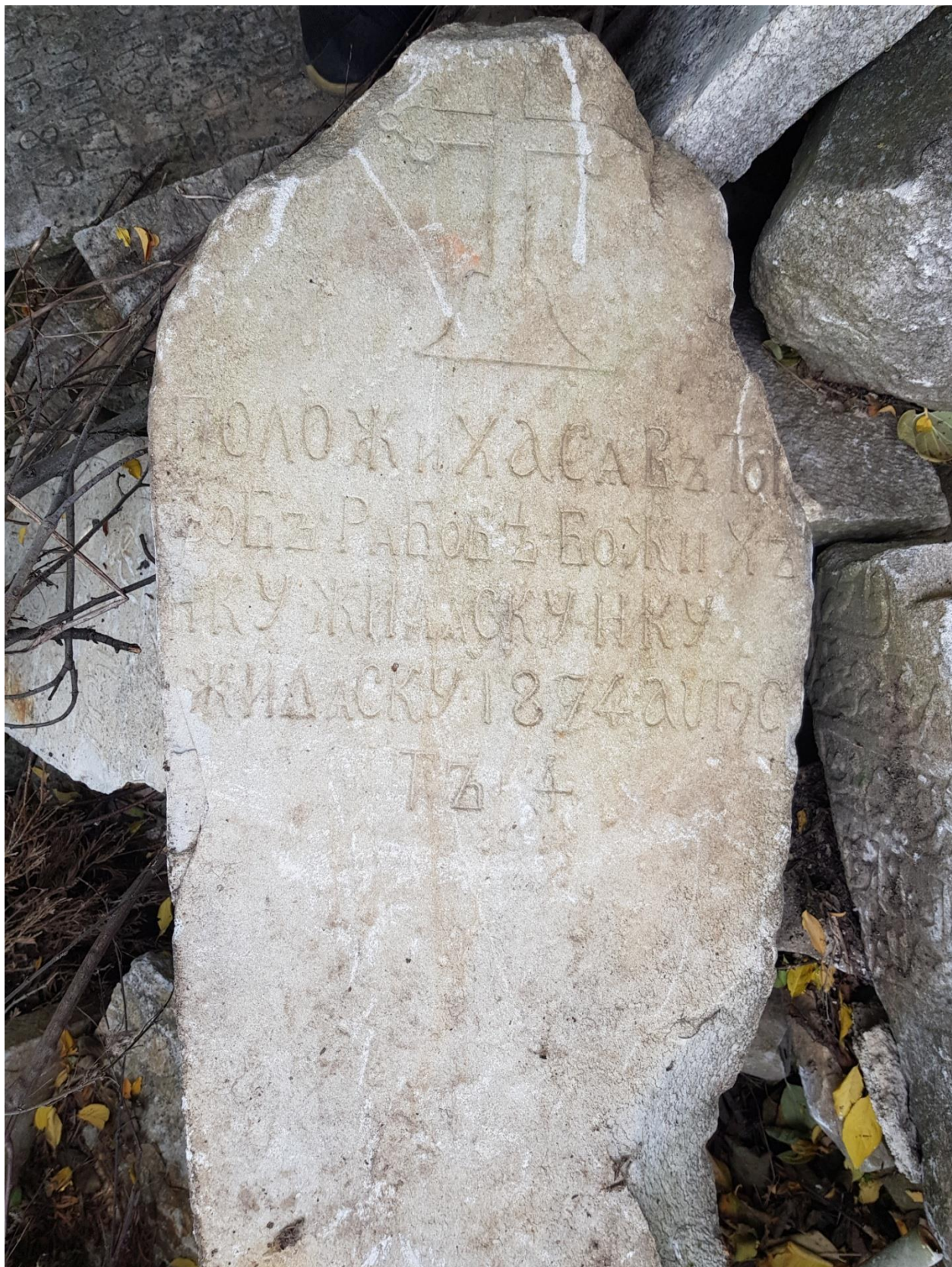
ПОЛОЖИХА СѦ ВЪ ТОИ[ЗИ]

ГРОБЪ РАБОВЪ БОЖИ ХЪ

НКУ ЖИЛѦСКУ НИКУ

ЖИЛѦСКУ 1874 АУГУС

ТЪ 4

Надгробие от 1872 г. Надписа е кирилски, шестредов и вдълбан. Под него има овчарска гега, а над него голям кръст с широка основа. По плочата има много следи от отчупвания.

†

ПоЛоЖиХа Сл Въ ТоИЗИ ГроБъ

РаБ БоЖИи ГеоРГи Ли

ЦКаНоВъ И Пра РодиТе

Лъ-Те-Му НИДЪЛКо

И РиСаФа ⁵ Въ ЛЪТо

1872 МаИИ 3 ДеН

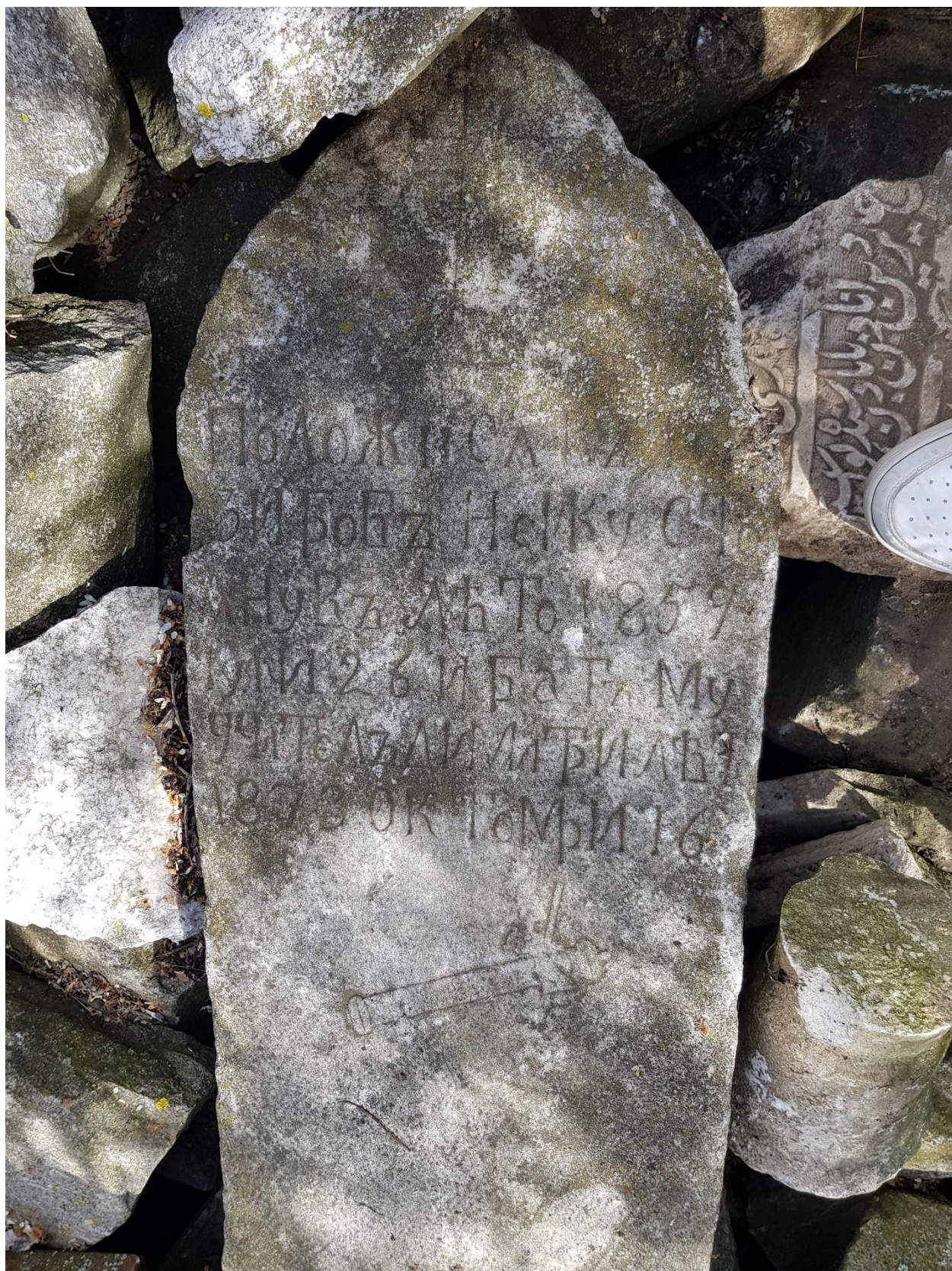
⁵ Старото женско име Хрисафа, което се среща и днес е изписано Рисафа.

Надгробие от 1873 г. Надписа е кирилски, шестредов и вдълбан. Под него има дивит (мас-тилница) с топнато в нея перо, което ни показва, че учителя Димитър (вторият погребан) е бил грамотен. Над надписа има голям кръст с широка основа. По плочата има частични следи от отчупвания.

†

ПоЛоЖи СѦ Въ ТоИ
ЗИ ГроБъ НеИКу Сто
ѦНуВъ ЛѢТо 1859
ИуНИ 26 И БраТъ Му
УЧИТеЛъ ДИМИТРИ ЛѢТо
1873 ОКТоМрИ 16

Надгробие от XIX век. Двуредовият вдълбан кирилски надпис ще може да се разчете ако се почисти добре. Под него има разтворена книга, мастилница и дясна мъжка ръка държаща писец, което ни показва, че погребаният е бил грамотен. Има отчупвания в горната и долната част на плочата.

Надгробие от края на XIX век. Останала е само горната му част, на която се вижда голям кръст с украса, а под него две отделни полета с кирилски надпис. Орнаментите и надписа са релефни.

†

ПоЛоЖи [Сл Въ ТоИзИ]

ГроБ[ъ ??????????]

[??????????]

[??????????]

Надгробие от началото или средата на XX век оформено като голям кръст. В горната му част има изсечен друг кръст, а около него венец от цветя. Има отчупвания в долната част на надгробието.

†

ТУКЪ ПОЧИВА
ПРАХЪТЪ НА ??
АСКА СТЪФОВА
РОДЕНА НА 1895
Год. И ПОЧИ
НАЛА НА
[??] ДЕКЕМ
[ВРИЙ ????]

Надгробие от 1870 г. Надписа е на гръцки, двуредов и вдълбан. Над него има вдълбан кръст, а под него два релефни и изключително реалистични вола впрегнати в хомот (ярем) теглещи рало. Има отчупвания в горната, лявата и долната част на плочата.

†

[Α]ΘΑΝΑΣ 1870

[Δ]ΕΚΕΜΒΡΙΩ 28

†

[Α]ΘΑΝΑΣ 1870

[Δ]ΕΚΕΜΒΡΙΟΥ 28

Надгробие от 1818 г. Надписа е на гръцки, триредов и вдълбан, а над него има също вдълбан кръст. В горната дясна и долната част на надгробие то има отчупвания.

†

ΚΟΛΙΘ°ΒΘΛ

ΚΘ°1818

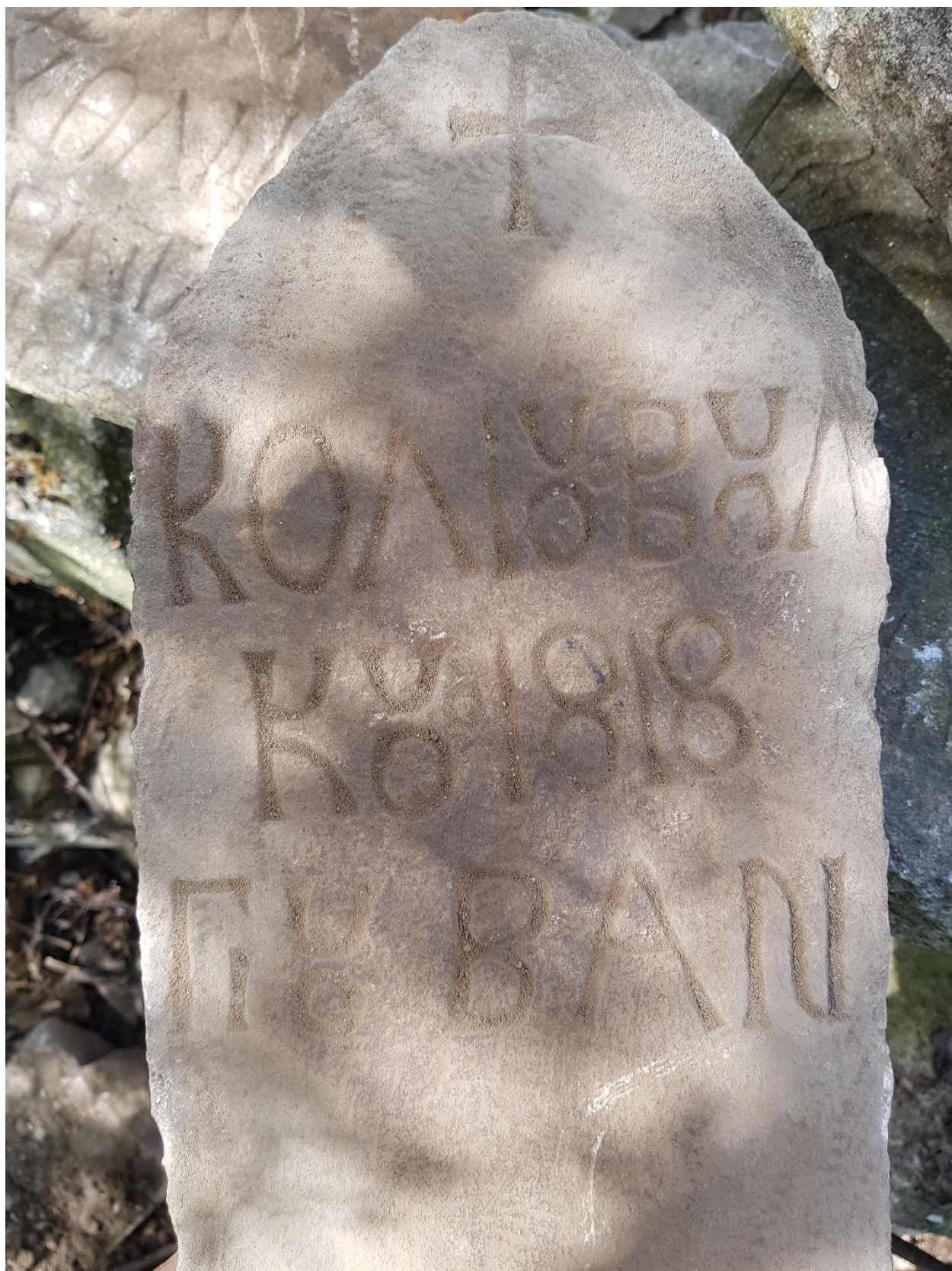
ΓΙΘΒΑΝ

†

ΚΟΛΙΟΥ°ΒΟΥΛ

ΚΟΥ°1818

ΓΙΟΥΒΑΝ

Надгробие от началото или средата на XIX век. Запазена е само средата му и два реда изписани с вдълбан гръцки надпис.

†

[??????????????]

ΕΘ [??????????]

ΔΙΚΕΜΒΡΙΘ [??]

†

[????????????????]

ΕΟΥ [?????? ????]

ΔΙΚΕΜΒΡΙΟΥ [??]

Плоча от 18?? г. Надписа е на гръцки, триредов и вдълбан. Съдейки по големината и формата и плочата прилича повече на ктиторска, а не на надгробна. Има отчупвания в горната и в дясната и част. Подобна плоча има в Устремския манастир „Св. Троица“.

ΧΑ?ΡΑ[??]

Χ ΘΑΝΑ[С]

ΤΡΑΝΤΑΦΙΛ⁶

18??

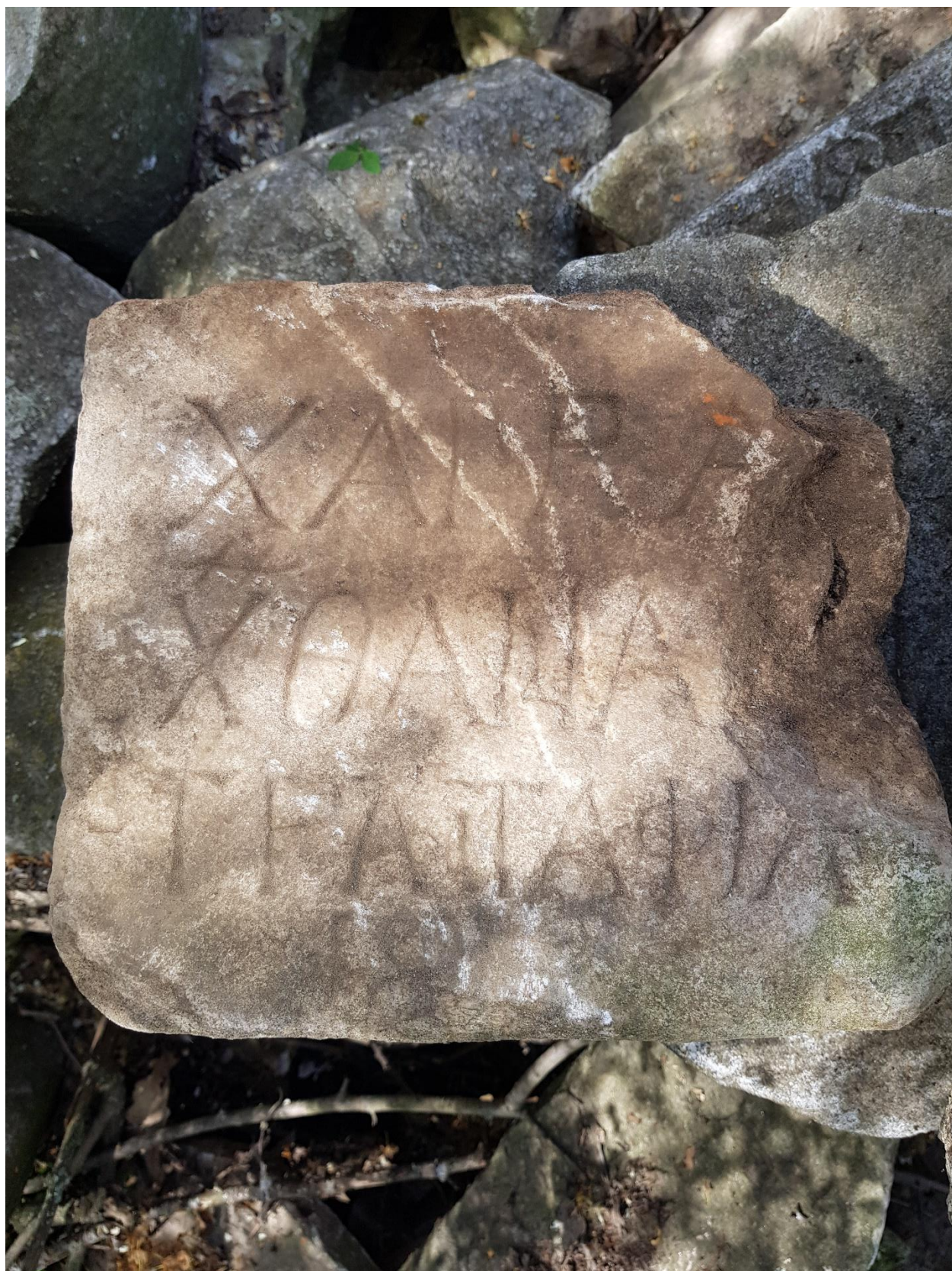
ΧΑ?ΡΑ[??]

Χ ΘΑΝΑ[Σ]

ΤΡΙΑΝΤΑΦΙΛ

18??

⁶ Възможно е да пише и ΤΡΑΙΤΑΦΙΛ.

Надгробие от началото или средата на XIX век. Било е оформено като кръст, върху който релефно е изсечен мъж яздец оседлан кон. Заради цялостните отчупвания по плочата не са запазени никакви надписи или други орнаменти.

Надгробие от 1876 г. Запазена е само половината от горната му част. Надписа е кирилски, четириредов и вдълбан, а над него има голям кръст с широка основа.

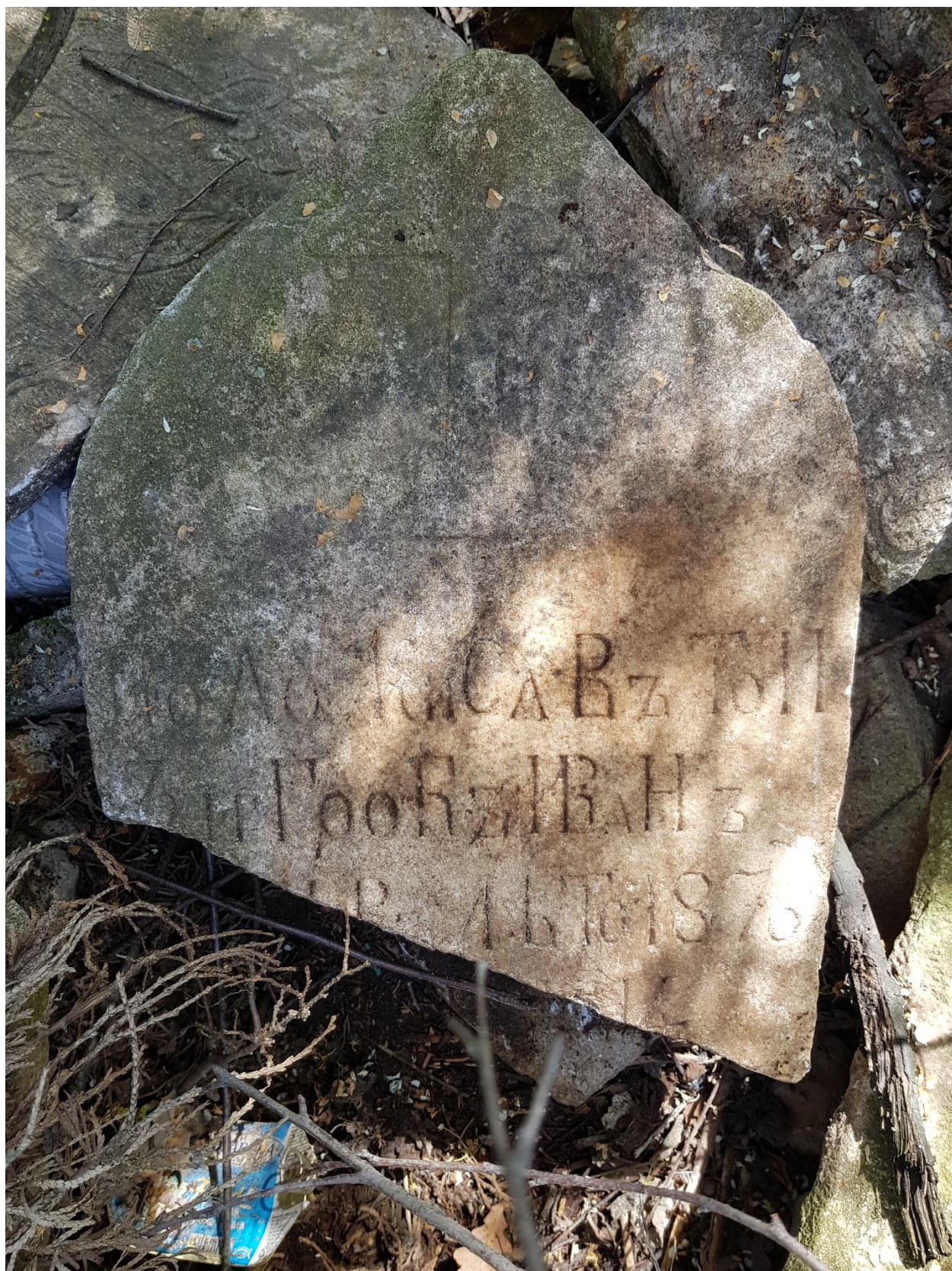
†

ПоЛоЖи СѦ Въ ТоИ

Зи ГроБъ ИВаНъ

[??НеВъ] Въ ЛѢТо 1876

[??????] 14

Надгробие от 1913 г. Надписа е кирилски, седемредов и вдълбан. Над него има кръст, а под него е изрисуван покойният Йовчо от с. Урум беглии (Лесово, Ямболско) с калпак на главата, пояс, горна дреха и потури. Пред него има два вола впрегнати в хомот (ярем) теглещи рало. С лявата си ръка Йовчо държи ралото, а с дясната дълга копраля (остен). Липсва цялата долна част на надгробие, има отчупвания и в горната му лява част.

†

ТУКЪ ПОЧИВА

ИОВЧО СЖБЕВЪ

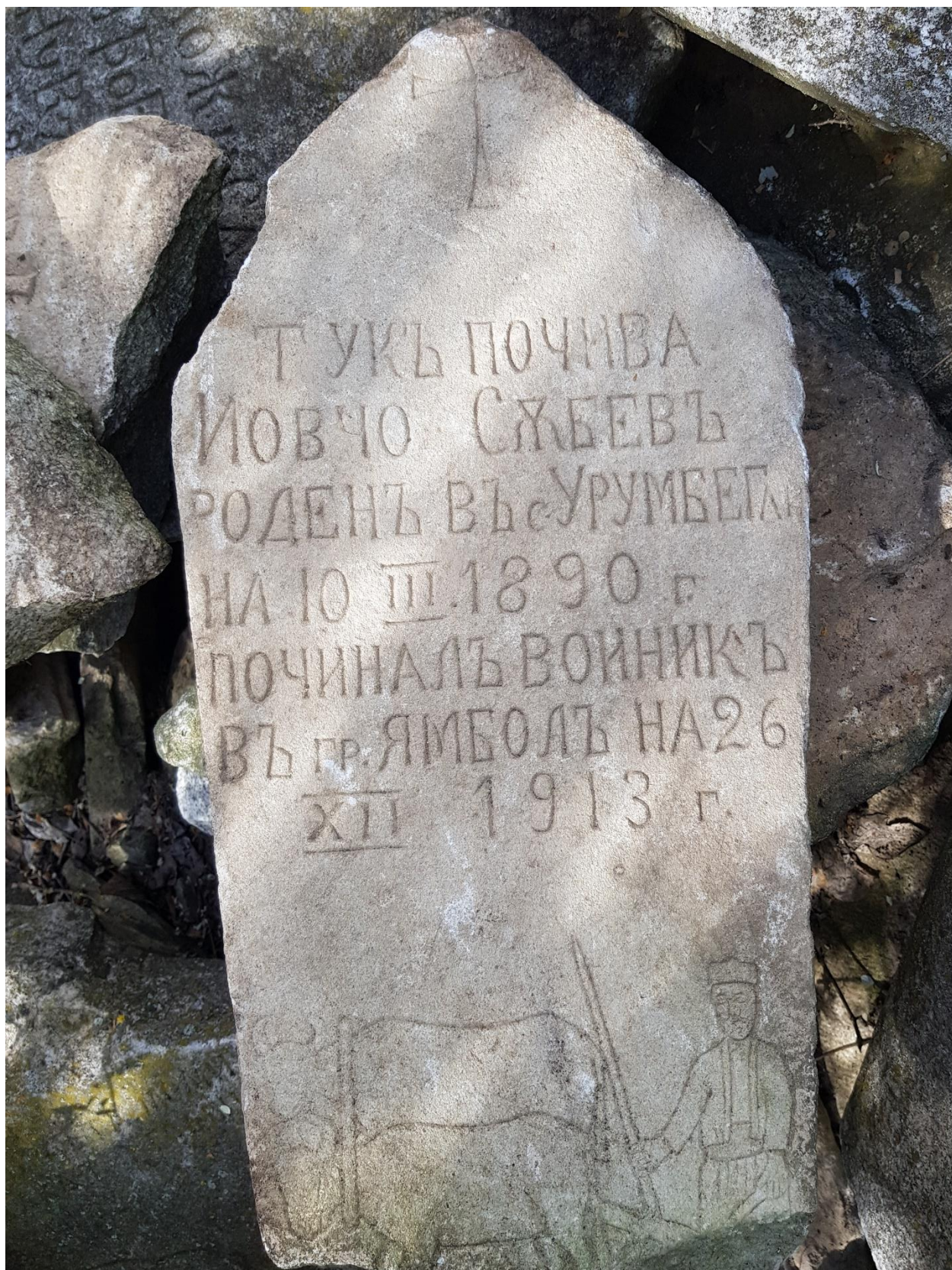
РОДЕНЪ ВЪ с. УРУМБЕГЛИ

НА 10 III 1890 г.

ПОЧИНАЛЪ ВОЙНИКЪ

В гр. ЯМБОЛЪ НА 26

XII 1913 г.

Надгробие от 1910 г. Надписа е кирилски, четириредов и вдълбан, а над него има голям кръст с широка основа. Долната част на плочата липсва, а под надписа се вижда част от волски хомот (ярем) с рало.

†

ТУКЪ ПОЧИВА

ТОНЧУ ГЕРГЕВЪ ⁷

ПОЧИНАЛЪ НА 5 НОЕМ

ВРИЙ 1910 г. НА ВЪЗРАСЪ 46

⁷ Тончо е роден през 1864 г.

Надгробие от 1887 г. Надписа е кирилски и е вдълбан на три реда в релефен кръст с кръг около него. В горната част на кръста има изсечен втори кръст с широка основа. Долната и лявата част на плочата липсват, но под надписа се виждат шивашки метър, напръстник и ножици. Има следи от отчупвания и в горната дясна част на надгробие.

†

ПОМЕНИ ГОСПОДИ РАБУ ТВО

ЕГО ЮРДАИЪ ПЕТРОВЪ 1887 Г.

МАРТИИ 18 Г. АНПОЛ

†

Надгробие от 1877 г. Надписа е кирилски и е вдълбан на четири реда в голям релефен кръст с кръг около него. В горната част на кръста има изсечен втори кръст с широка основа. От двете страни на вертикалното рамо на кръста има по един херувим. Долната част на надгробieto липсва.

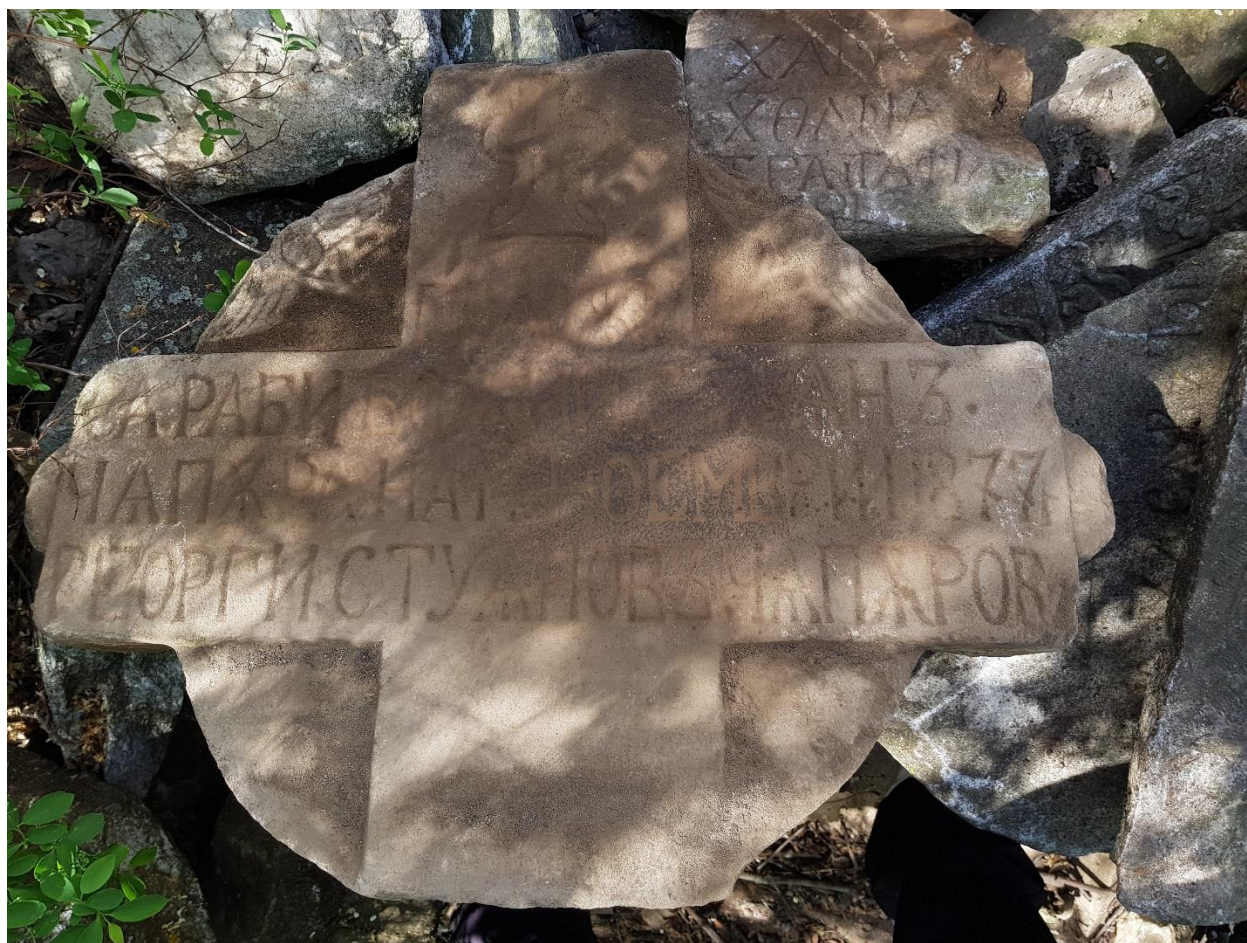
ПОЛОЖИ

СА РАБИ БОЖИИ СТОАНЪ

ЧАПЪРА ⁸ НА 14 НОЕМВРИИ 1877 г.

ГЕОРГИ СТУАНОВЪ ЧАПЪРОВЪ

⁸ В гр. Ямбол днес има автобусна фирма „ЧАПЪРА-ММ“.

Надгробие от 1912 г. В горната му част има кръст, под който е вдълбан триредов кирилски надпис. Под надписа е изрисуван покойният Христо с шапка на главата, облечен в потури, горна дреха, с пояс на кръста и обут в цървули. С лявата си ръка държи рало, теглено от два вола впрегнати в хомот (ярем), а в дясната копраля (остен). Долната част на плочата е отчупена.

†

ХРИСТО ВАСИЛЕВЪ

РОД. 1857 г. ПОЧИ

НАЛЪ 15 XII 1912 г.

ИЗПОЛЗВАНА ЛИТЕРАТУРА

Петър Петров *Паметници и погребения през османското робство*, 22 март 2015